

Bilaga 9.

Utredningar

Försvarsmaktens omställning (RiR 2014:4)

Bilaga 9 Utredningar

I denna bilaga går vi kortfattat igenom några av de utredningar som haft viss relevans för omställningen av Försvarsmakten.

FÖRSVARSSTYRNINGSUTREDNINGEN

Efter att riksdagen pekat på problem att utöva den styrning den var ålagd att utöva över Försvarsmakten, gav riksdagen regeringen till känna att det borde tillsättas en utredning för att se över styrningen. Regeringen tillkallade därför en särskild utredare med uppdrag att se över styr- och finansieringsformerna inom försvaret.¹

Utredningen konstaterade bland annat att regeringen, vid sidan av de generella återrapporteringskraven, specificerar cirka 150 mer eller mindre omfattande krav på återrapportering.² Det stora antalet mål i regleringsbrev till Försvarsmakten och övriga försvarsmyndigheter gör att myndigheterna själva måste avgöra hur alla mål och prioritering ska avvägas. Det förbättrar inte styrningen, utan försvagar den snarare.³

Utredningen ansåg också att regeringens underlag till riksdagen inte ger vägledning om hur långt insatsorganisationen utvecklats i förhållande till det framtida målet och hur stor del av de budgeterade kostnaderna som upparbetats.⁴

FÖRSVARSFÖRVALTNINGSUTREDNINGEN

Regeringen tillkallade senare också en särskild utredare som skulle se över lednings- och myndighetsstrukturen inom det militära försvaret.

Utredningens övergripande slutsats var att de kvantitativa och kvalitativa förändringarna i övergången från invasions- till insatsförsvaret inte hade fått tillräckligt genomslag i försvarsförvaltningen. För Försvarsmaktens del kunde utredningen konstatera att den centrala ledningen skulle kunna reduceras ytterligare och att förvaltningen av mark, anläggningar och lokaler skulle kunna rationaliseras.⁵

STÖDUTREDNINGEN

2009 ansåg regeringen att stödet till Försvarsmakten behövde utredas, då fördelningen mellan operativ verksamhet och stöd ansågs skev till den operativa verksamhetens nackdel. Denna gång skedde utredningen internt i Försvarsdepartementet. Stödutredningen ansåg att det fanns potential att spara mycket pengar på dels högkvarteret, dels FMLOG.⁶

---

¹ Dir. 2004:12 och 2004:113.

² SOU 2005:92, s. 126–127; Statskontoret 2005:7 Riksdagens och regeringens styrning av försvaret, s. 10 f. och 75 f. Återrapporteringen tyngs av så många generella krav rörande miljö, jämställdhet, integration m.m. att fokus på försvarsförmågan riskerar att förloras ur sikte. Åtskilliga återrapporteringskrav är så detaljerade att de verkar spegla en förtroendeklyfta mellan regering och Försvarsmakten.

³ SOU 2005:92, s. 14; Statskontoret 2005 Försvarets styrning – styrkedjan från statsmakternas beslut till verklighet, s. 18.

⁴ SOU 2005:92, s. 120; Statskontoret 2005:7 Riksdagens och regeringens styrning av försvaret, s. 42 f. I stället redogörs för de bedömningar som Försvarsmakten gjort beträffande de övergripande målen för totalförsvaret (som i stort anses vara uppfyllda), vilket kan ge uppfattningen att framtida målet för insatsorganisationen i stort sett redan uppnåtts.

⁵ SOU 2005:96.

⁶ Rapport från Stödutredningen (Fö 2009:A).

UTREDNINGEN OM TOTALFÖRSVARSPLIKTEN

Utredningen om totalförsvarsplikten tillsattes för att överväga vilka åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra frivillig rekrytering och utbildning av gruppbefäl, soldater och sjömän.⁷

UTREDNINGEN OM FÖRSVARSMAKTENS FRAMTIDA PERSONALFÖRSÖRJNING

Utredningen om försvarsmaktens framtida personalförsörjning tillsattes för att se över och föreslå de åtgärder som behövs för att kunna anpassa Försvarsmaktens personalförsörjning till försvarsbeslutet 2009.⁸ Utredningen föreslog att Försvarsmakten skulle anställa gruppbefäl, soldater och sjömän dels som kontinuerligt tjänstgörande, dels som tidvis tjänstgörande.⁹

FÖRSVARSTRUKTURUTREDNINGEN

Försvarsstrukturutredningen tillsattes för att bidra till förutsättningar för omställningsarbetet.¹⁰ Utredningen kom fram till att det fanns ett omfattande behov av förändring. Till exempel Försvarsmaktens ekonomiska redovisning var så komplex att det är svårt att förstå vad den visar och att materielförsörjningen skulle kunna läggas samman med logistikverksamheten.¹¹

---

⁷ Dir. 2007:147, 2009:4 och 2009:28.

⁸ Dir. 2009:58.

⁹ SOU 2010:86.

¹⁰ Dir 2010:45 och 2010:104.

¹¹ SOU 2011:36.